

**ПРОГРАМОВІ ВИМОГИ З НАВЧАЛЬНОЇ
ДИСЦИПЛІНИ «ТЕОРІЯ ДЕРЖАВИ І ПРАВА»
для студентів I курсу юридичного факультету
З 1-10 теми – залік
31-104 – екзамен**

Змістовий модуль 1. Теорія держави і права в правознавстві. Теоретико-методологічні засади держави.

Тема 1. Предмет науки загальної теорії права і держави, її місце в системі правознавства.

1. Поняття теорії держави і права.
2. Поняття функцій теорії держави і права.
3. Види функцій теорії держави і права.
4. Методи пізнання держави і права.
5. Теорія держави і права в системі суспільних наук.
6. Загальнотеоретичні, галузеві та спеціально-прикладні науки.

Тема 2. Загальне поняття і основні риси держави. Тип і функції держави, як основні характеристики її соціальної сутності.

7. Основні ознаки держави.
8. Факультативні ознаки держави.
9. Поняття держави.
10. Теорії походження держави.
11. Причини виникнення держави.
12. Історичний тип держави: поняття та види.
13. Поняття та види функцій держави.

Тема 3. Загальне поняття і основні риси держави. Тип і функції держави, як основні характеристики її соціальної сутності.

14. Поняття форми держави.
15. Форма правління.
16. Монархія: поняття та види.
17. Республіка: поняття та види.
18. Державний устрій.
19. Види державного устрою.
20. Політичний режим.
21. Види політичного режиму.

Тема 4. Механізм і апарат держави.

22. Механізм держави.
23. Елементи механізму держави.
24. Поняття апарату держави.
25. Класифікація органів держави.

Тема 5. Держава у політичній системі суспільства.

26. Поняття політичної системи суспільства.
27. Елементи політичної системи суспільства.
28. Громадське об'єднання.
29. Громадська організація.
30. Політичні партії: поняття, види.

Змістовий модуль 2. Сучасні концепції держави і права людини.

Тема 6. Правова держава – головний організатор і гарант здійснення та захисту основних прав людини.

31. Принципи правової держави.
32. Ознаки правової держави.
33. Поняття громадянського суспільства.

Тема 7. Сутність сучасних держав соціально-демократичної орієнтації.

34. Соціальна держава.
35. Види моделей сучасної соціальної держави.
36. Внутрішні функції держави.
37. Зовнішні функції держави.

Тема 8. Основні права людини, права нації, народу і права людства як загально-соціальні явища.

38. Міжнародні стандарти в галузі прав людини.
39. Юридичний обов'язок.
40. Класифікація юридичних обов'язків.
41. Права нації і права людини.
42. Специфічні права національних меншин.
43. Основні права людства.

Тема 9. Право, як державно-обов'язкове явище. Права людини і суб'єктивне юридичне право. Правовий статус особи.

44. Поняття суб'єктивного юридичного права.
45. Правоздатність та дієздатність суб'єкта права.
46. Поняття правового статусу суб'єкта.
47. Види правових статусів суб'єкта.
48. Конституційне закріплення прав людини в Україні.

Тема 10. Право, як державно-обов'язкове явище. Об'єктивне юридичне право.

49. Поняття права.
50. Соціальні норми: поняття та види.
51. Правосвідомість.
52. Елементи правосвідомості.
53. Функції правосвідомості.

Змістовий модуль 3. Право як соціальне явище.

Тема 11. Об'єктивне юридичне право у соціальній системі.

54. Взаємозв'язок держави і права.
55. Загальносоціальні функції права.
56. Спеціальносоціальні функції права.

Тема 12. Типологія об'єктивного юридичного права. Сутність права соціально-демократичної орієнтації.

57. Загальні принципи права.
58. Види принципів права.
59. Загальнолюдські принципи права.
60. Конкретно-історичні принципи права.
61. Галузеві та міжгалузеві принципи права.

Тема 13. Правотворчість. Форми об'єктивного права.

62. Поняття правотворчості.
63. Стадії правотворчості.
64. Закон. Види законів.
65. Підзаконні нормативно-правові акти.
66. Форми права: поняття та види.

Тема 14. Система права. Система і систематизація нормативно-правових актів.

67. Система права.
68. Система законодавства.
69. Систематизація законодавства.
70. Види систематизації законодавства.

Тема 15. Правові (юридичні) норми.

71. Правова норма. Ознаки правової норми.
72. Структура правової норми.
73. Види правових норм.

Тема 16. Правомірна поведінка і реалізація правових норм.

74. Правомірна поведінка. Види правомірної поведінки.
75. Форми реалізації норм права.

Змістовий модуль 4. Право як регулятор суспільних відносин.

Тема 17. Законність та правопорядок.

76. Поняття законності.
77. Поняття правопорядку.

- 78. Гарантії законності.
- 79. Види юридичних гарантій законності.
- 80. Правова культура.

Тема 18. Тлумачення правових норм.

- 81. Поняття тлумачення правових норм.
- 82. Тлумачення-з'ясування, тлумачення-роз'яснення.
- 83. Способи тлумачення правових норм.
- 84. Види тлумачення правових норм.
- 85. Інтерпретаційно-правовий акт.

Тема 19. Застосування правових норм.

- 86. Застосування правових норм.
- 87. Вимоги правильного застосування правових норм.
- 88. Стадії застосування правових норм.
- 89. Прогалини в праві.
- 90. Аналогія права і аналогія закону.

Тема 20. Правові відносини.

- 91. Правове відношення: поняття та зміст.
- 92. Склад правовідносин.
- 93. Правоздатність, дієздатність, деліктоздатність суб'єкта правовідносин.
- 94. Юридичні факти: поняття та види.

Тема 21. Юридична відповідальність за правопорушення.

- 95. Поняття правопорушення.
- 96. Ознаки правопорушення.
- 97. Склад правопорушення.
- 98. Суб'єкт, суб'єктивна сторона.
- 99. Об'єкт, об'єктивна сторона.
- 100. Поняття юридичної відповідальності.
- 101. Підстави виникнення юридичної відповідальності.

Тема 22. Правове регулювання суспільних відносин.

- 102. Поняття правового регулювання.
- 103. Механізм правового регулювання.
- 104. Методи правового регулювання.

Склала

к.ю.н, доцент кафедри
теорії та історії держави і права
Гаврецька М.Й.